

LSS-rådet
Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2019-12-04

Sammanträdesprotokoll från LSS-rådet

Datum: 2019-12-04

Tid: 08:30-11:30

Lokal: Stationsgatan 12, Bergius

Närvarande

Joakim Strandman (ordf.), Pia Ek (v. ordf.), Finn Hedman (HSO), Leif Tallskog (HSO),
Therese Wappsell (HSO), Bertil Karlberg (HSO), Birgitta Anér (HSO), Barbro Lewin
(HSO), Maria Mignell (HSO), Angelique Prinz Blix (OSN), Stig Rådahl (OSN) Loa Mothata
(OSN)

Tjänstepersoner

Jeanette Nordin (OMF), Amanda Andersson (OMF), Lena Thalén (OMF), Lenita Granlund
(dir. OMF), Feven Tewolde (OMF)

Mötespunkter

1. Paragraf 44 Öppnande av möte

Ordförande öppnar mötet.

2. Paragraf 45 Val av justerare, tid och plats för justering

LSS-rådet beslutar:

- **att** utse Pia Ek till justerare
- **att** tid och plats för justering är 18/12 kl. 9:00 på Stationsgatan 12

3. Paragraf 46 Föregående mötesprotokoll

LSS-rådet beslutar

- **att** protokollet läggs till handlingarna

4. Paragraf 47 Presentation av ledamöter

Lena Thalén (OMF) och ^{MARIA / AA} M~~oa~~ Mignell (HSO) presenteras.

5. Paragraf 48 Hantering av synpunkter, klagomål och överklagan av beslut

Barbro Lewin (HSO) berättar, se bilaga 1. Några av de problem som identifierats under arenorna handlar om hur man ska hantera åsiktsmotsättningar mellan handläggare och brukare gällande stödinsatser som faller inom LSS. Det är ofta den enskildes *uttryckta* behov som ska ställas mot de *samhällsbestämda* behoven, och där det då blir en fråga om åsiktsmotsättningar gällande behoven.

Tidigare innebar gammal förvaltningslag att man enbart fick påpeka rena sakfel i en handläggares bedömning, men nu säger i stället den nya lagen att den enskilde ska ha möjligheten att påverka. Detta menar hon är en av de viktigaste sakerna som händer inom det funktionshinderpolitiska området, men det har inte riktigt fått en genomslagskraft inom omsorgsnämnden.

Det finns oftast en bra beskrivning av behoven, men trots det görs inte alltid bedömningen att man har rätt till stöd. Istället är det oftast de som har ett bra stöd i form av anhöriga som kan driva deras ärenden som slutligen får de insatser som de har rätt till, vilket i sig innebär en ojämlikhet gentemot de som inte har den formen av stöd från anhöriga.

LSS ger brukaren rätt till inflytande och är menad att minska maktskillnaden mellan förvaltningen och den enskilde. Får man avslag på sin ansökan kan man driva ärendet i förvaltningsdomstolen, men det är en omfattande process som skapar merarbete för alla inblandade. Det är därför av vikt att det blir rätt från början.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Barbro ställer följande frågor till omsorgsnämnden:

- Hur garanterar omsorgsnämnden att OMF följer riktlinjen för synpunkter och klagomål både vid utförande av insatser och i handlägningsprocessen (särskilt för beslut och åtgärder som inte är så kallade slutbeslut, vilket kan överklagas till förvaltningsdomstol)?
- Hur garanterar omsorgsnämnden att det är LSS värdegrund och lagtext liksom relevanta förordningar, föreskrifter, nya FL som är vägledande för OMFs myndighetsutövning?
- Gällande hemtjänst till LSS-personer, kombination av insatser och avslag på fortsättningsansökningar – anser omsorgsnämnden och OMF att detta är rättsenligt? Enligt vilka rättsregler?
- Vilka åtgärder har omsorgsnämnden vidtagit för att OMF och handläggare ska börjar följa principen om gynnande besluts negativa rättskraft?
- Kan brukarombudet ges en roll som lots in i systemet?

Rådet konstaterar att detta ämne är för stort för att kunna hanteras under dagens sammanträde. Barbro föreslår att det tas upp under rådets nästa AU.

Feven Tewolde (OMF) berättar sedan om synpunktshanteringen på förvaltningen, se bilaga 2.

Inför sammanträdet hade rådet fått ställa frågor till Feven som besvarades:

Varför finns det inte mycket information om åtgärder och om återkoppling till den enskilde?

Det finns egentligen inget som talar emot att vi inte kan vara mer transparenta i det, det pågår arbete för hur vi kan förtydliga informationen på hemsidan.

Hur oberoende är den prövande instansen? (dvs rättssäkerheten).

KoU finns med för att identifiera synpunkterna som kommer in. Om vi ser att en synpunkt egentligen är en avvikelse, så registreras ärendet i ett annat system. KoU fördelar och ser till att rätt person hanterar frågan och inväntar återkoppling som svarar mot synpunktslämnarens synpunkt. Och märker KoU t ex att samma synpunkt upprepas så går ärendet vidare till nästa chef i linje, beroende på synpunktens innehåll.

Hur bidrar ärendena till kvalitetsstärkandet?

Enhetschef/verksamhetschef ansvarar för att utifrån inkomna synpunkter analysera och förbättra verksamheten med personalens medverkan under APT eller motsvarande. Systemet möjliggör för förvaltningen att ta ut statistik, följa upp vidtagna åtgärder och svar samt göra jämförelser över tid. På så vis kan vi på KoU se mönster och trender som bidrar till ökad kvalitet.

Sedan ställdes övriga frågor:

Kommer det in synpunkter på själva myndighetsutövningen?

Ja, det händer.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Stig Rådahl (OSN) påpekar att det finns ett individutskott som ser över tveksamheter kring olika ärenden, och det är inte alltid så att utskottet fattar beslut enligt liggande förslag. De ska vara stöd och hjälp till den enskilde.

Lena Thalén (OMF) svarar att alla jobbar utifrån värdegrunden att man vill göra skillnad, men att det sedan är upp till förvaltningen att se till så att alla följer lagstiftningens intentioner på bästa sätt. Hon tycker att myndigheten gör detta, men ser också att det finns utvecklingspotential. Hon är chef sedan 1:a oktober och har för första gången möjlighet att jobba mer enhetligt kring de här frågorna. Underbemanning, främst kring uppföljningsförmågan, har tidigare lett till att man inte kunnat följa upp alla individbeslut. Detta kommer dock myndigheten att bli bättre på framgent. Gällande kompletteringsbeslut finns dagsaktuell statistik som visar på att det finns ett flertal personer som har ett beslut om bostad med särskild service som också har insatser som kontaktperson eller ledsagarservice. Det är alltid den enskildes behov som är utgångspunkten, men hon har förståelse för att man är missnöjd. Om myndigheten brister i sitt bemötande så ska man som enskild få klaga, och att det då tas genom systemet. Hur ärendet sedan tas vidare blir chefens beslut. Sammanfattningsvis är detta ett stort jobb där myndigheten hela tiden försöker jobba utifrån lagstiftningen.

Loa Mothata (OSN) anser att kommunikering är en viktig del i beslutsfattande – speciellt om det är ett icke-gynnande beslut. Det är viktigt att göra rätt från början, så att inte slentrianmässiga och icke rättssäkra beslut fattas som gör att det skickas vidare till förvaltningsrätten. Det är också viktigt med ändamålsenliga insatser, och i de fall ett beslut inte kan verkställas är det nämndens skyldighet att tillsätta andra insatser i väntan på beslut. Hon understryker även vikten av avvikelser, då nämnden får rapport på detta per kvartal och har möjlighet att gå in i de olika sakfrågorna.

Gäller synpunktshanderingen främst omsorgsnämnden eller hela kommunen?

Det gäller i första hand omsorgsnämnden, sen har kommunen andra vägar. Får man in övriga synpunkter så skickas de vidare till rätt förvaltning.

Vad händer nu med alla frågor som ställts? Det här räcker inte som svar.

Nämnd och förvaltning får ta del av frågorna och återkomma med svar. Man skulle sedan kunna diskutera dem under ett avsatt möte eller råd.

Barbro berättar sedan om sin rapport som spänner mellan 2010 och 2014, och som legat till grund för de frågor som arenan arbetat med. Några tjänstepersoner har inte varit delaktiga under arbetet, och hon har därför efterfrågat exempelvis ett seminarium där man tillsammans med ett antal handläggare kan titta på och diskutera olika ärenden. Hon upplever en frustration kring att hennes rapport inte fått något genomslag och påpekar att antalet ärenden där handläggningsprocessen brustit på olika sätt successivt ökar. Ett av dessa har tvingats gå till domstol, men processen är utdragen och hon vet därför inte hur det har gått med ärendet.

HSO påpekar att rapporten fick en massa positiva kommentarer från förvaltningen, men att hanteringen av ärenden trots detta behöver ses över, och det arbetet behöver vara långsiktigt.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Loa Mothata (OSN) svarar att tjänstepersoner hela tiden byts ut, och att det därför är osäkert om alla känner till Barbros rapport. Det är sagt att man under ett uppföljande möte ska se till att ett seminarium blir av, och ett möte kan bokas in under kommande år. Om det är så att man behöver ändra sitt arbetssätt ska det gå ner på handläggarnivå, men man är inte där i processen än.

6. Paragraf 49 Information från ”Ge makten vidare”

Pia Ek (HSO) berättar. En bidragsansökan har gjorts hos Arvsfonden efter det beslut om stöd från kommunen som Omsorgsnämnden fattade i oktober. Bidraget är svårt att få. Beslutet fattas av Arvsfonden 11 december.

Projektet har inneburit en önskan om att genomföra en form av brukarrevision enligt LSS som går ut på att två personer intervjuar brukare och personal i boenden eller daglig verksamhet. Den ena revisorn har en funktionsnedsättning och den andra är med som ett stöd. Föreningarna tycker att det är bra för att det ger en inblick i hur det ser ut i verksamheterna. Hittills har fyra stycken blivit utförda inom boenden i kommunal regi, en till är på gång. Ytterligare en kommer att göras inom privat regi, så sammanlagt kommer sex stycken hinnas med innan projektets slut.

Delaktighetsmodellen mot LSS-verksamheter har utvecklats mot att prata med verksamheter vars beslut påverkar personer med LSS-beslut, t.ex. Försäkringskassan. Detta bidrar till kunskap hos verksamheterna, och ger eventuellt lite inflytande. Samtal med Polisen och Myndigheten för delaktighet är på gång.

Pia berättar att det är komplicerat att få informationsflödet att fungera för personer med utvecklingsstörning, och man har därför efterfrågat en sambandscentralfunktion. Det skulle kunna vara en grupp som träffas med jämna mellanrum och samlar in information gällande vad som händer i de olika verksamheterna och bestämmer hur man går vidare med den.

I dagsläget finns 10 – 15 studiecirkel och som kommer att fortsätta drivas av studieförbunden. En av cirkelarna behandlar ämnet demokrati och kommer då innefatta saker som mitt val, god man och LSS. Studiecirkelarna kan generera synpunkter till nämnda sambandscentral. Frågan är hur detta ska förmedlas med tanke på sekretess m.m.

7. Paragraf 50 Personlig assistans

Lenita Granlund (dir. OMF) berättar. I början av året upptäcktes när budgeten skulle läggas att 60 miljoner inte rymdes. Då fick förvaltningen i uppdrag av nämnden att titta på olika förslag på lösning, och eftersom personlig assistans var ett av de områden där det fanns ett stort underskott lades förslaget att upphandla den. Ett faktaunderlag har tagits hänsyn till och beslut har fattats i upphandlingsutskottet.

I början av en beslutsprocess finns ingen sekretess, men precis innan det ska publiceras så måste kommunen vara konkurrensneutral – inget företag ska ha något försprång. När fattat beslut publiceras blir det offentligt. Då ställs frågor till upphandlingssystemet, och alla som lägger anbud får se svaren på dem.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

HSO menar att de saknat en konsekvensutredning i underlag till beslut, vilket de framfört utförliga synpunkter om och som borde ha funnits med som bilaga till protokollet. Man upplever att synpunkterna inte tagits på allvar. Gällande förfrågningsunderlaget hoppas organisationen på att få tillfälle att ge sina synpunkter, vilket exempelvis gavs när det gällde daglig verksamhet.

Avser man inom omsorgsnämnden att konkurrensutsätta hela LSS, eller vill man behålla verksamheten i egen regi?

Redan innan sommaren påbörjades en dialog med nämnden. Den statliga gången när det gäller beredningar skiljer sig från den kommunala – visst kommer det ibland ut remisser, men inte i alla ärenden. Information har lämnats till nämnden och ett faktaunderlag har tagits fram där de olika delarna är beskrivna. Dessa har sedan informerats om på alla AU och nämndsammanträden sedan sommaren, och man har dessutom varit ute bland de partipolitiska grupperna och informerat och svarat på frågor. Det som kommer att läggas ut för upphandling är de verksamheter som är inom kommunens regi. Personlig assistans är det som kommer att bli aktuellt för upphandling, men när det gäller ex. Stass vet man inte i dagsläget.

Det kommer inte att finnas någon personlig assistans i kommunal regi. Inga beslut är fattade kring om alla kommer tvingas välja någon annan aktör, och man vet inte heller hur det blir när det gäller Stass. Man har tittat på hur många som har Stass och personlig assistans i kommunen, men de personerna är inte nivåbedömda eftersom man inom dessa områden inte använder sådana bedömningar. Det är i stället personliga behov som styr.

HSO påpekar att när man säger att beslutet föregåtts av ett grundligt arbete har funktionsrörelsen inte fått möjlighet att delta, vilket strider mot framför allt LSS.

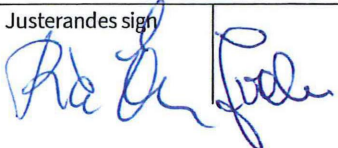
Loa Mothata (OSN) medger att det är möjligt att man borde ha gått fram på ett annorlunda sätt i beslutandeprocessen. Detta innebär inte nödvändigtvis att man borde ha skickat en remiss, men däremot förankrat beslutet på ett bättre sätt. Samtidigt finns också en balans mellan att inte oro vare sig brukare eller medarbetare. Det är inte alltid lätt och det finns en del att lära. Gällande underlaget är det ett viktigt verktyg, där både brukare och fackförbund får vara med. Redan idag är det möjligt för den enskilde att välja utförare, och ser man till statistiken så väljer fler och fler privata utförare – endast 24 % ligger i kommunens egen regi. Uppsala kommun utmärker sig heller inte på något sätt, utan bilden är densamma överlag.

Lenita Granlund vill även förtydliga att detta inte handlar om en prisupphandling då det finns en statlig ersättningsnivå som styr upphandlingar. Det kommer även vara en dialog med utförarna inför de flesta upphandlingarna där man lyssnar in vilka utmaningar de ser och vilka förutsättningar som finns för att de ska göra ett bra arbete. Många av dessa utförare finns redan inom särskilt boende.

HSO säger att det är en väldigt svag grupp med stora behov som omfattas av beslutet, och man undrar på vilket sätt och hur ofta kommunen följer upp de privata utförarna när det gäller helhetsansvaret för individen.

Lena Thalén (OMF) svarar att målsättningen är att följa upp alla individbeslut.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ambitionen är att göra det en gång om året, och detta gäller för såväl extern som intern regi.

8. Paragraf 51 Uppföljning av LSS-rådet

KLK:s arbete med riktlinjer för beredande och rådgivande organ

Jeanette Nordin (OMF) berättar att KLK för närvarande arbetar med att ta fram riktlinjer för att öka inflytandet från personer med funktionsnedsättning, vilket kommer att fortsätta även under 2020.

Resultat av delaktighetsslingan

Stig Rådahl (OSN) berättar, se bilaga 3. Brukare och personal skickar stafettfrågor till varandra, där man slutligen träffas för att diskutera eventuella synpunkter och vad man ska göra med dem. Slingan har visat sig viktig för att den ger brukarna möjlighet att själva ställa frågor, samtidigt som personalen drar nytta av den genom att den bidrar till deras kompetensutveckling. Ett möte har handlat om LSS-rådet där det bl. a. framkom att vissa har hört talas om rådet, men man vet inte dess funktion, hur man kommer i kontakt med det eller hur man själv kan gå med. Man undrar även hur en fråga kan föras vidare till LSS-rådet. Stig menar att rådet inte ska avgöra vem som ska ha rätten att ställa en fråga i rådet, och att även personal måste få möjlighet att få ställa frågor. Han anser också att rådet inte får bli ett sammanhang där man träffas och nöjer sig med att de närvarande får ställa frågor – möjligheten måste finnas även för den enskilde. Han säger också att det varit lärorikt att delta i slingorna.

En sammanfattning av utfallet av arbetet med slingorna kommer att skickas till Länsstyrelsen och till LSS-rådet.

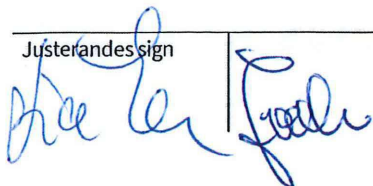
Rapport till Länsstyrelsen

Jeanette Nordin (OMF) berättar, se bilaga 4. Arbetsutskottet höll på att arbeta fram riktlinjer kring brukarinflytande, men eftersom KLK arbetar fram ett kommunövergripande arbetssätt så har man skjutit det på framtiden. Länsstyrelsen har fått information om att rådets föreskrifter kommer att uppdateras och att man även kommer att ta fram ett nytt dokument i form av arbetsmetoder. Dessa ska även tas upp i rådet. Föreskrifterna kommer att behöva tas upp i nämnd, men arbetsmetoderna äger rådet själva. Ingenting är klart, utan tas under nästa års LSS-råd.

HSO lyfter att det i rådets föreskrifter står att delaktigheten ska öka på ett tidigt stadium, och beslutet att ta bort arenorna har inte skett i någon samverkan. Samverkan är också lagreglerat. LSS-rådet är ett centralt forum, och det är viktigt att rådet verkligen är ett samråd – inte ett informationsforum.

Angeliqe Prinz Blix (ordf. OSN) anser att de lyfter boendefrågorna på ett ändamålsenligt sätt, och de har också träffat personer från HSO för diskussion kring detta. Hon tycker att det är olyckligt att nämnden hela tiden får kritik och önskar respekt för beslutandeprocessen. 9 december fattas beslut, och om det blir ett beslut kan HSO vara delaktiga.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

HSO anser att det är av vikt att inse att samverkan är ett starkt inflytandeord och bör också vara det enda ord som används eftersom det är det lagstadgade ordet och ger därför mer kraft.

Jeanette Nordin (OMF) påpekar att detta togs upp under rådets förra sammanträde, och kommunens jurist menar att rådet och nämnden ska samverka, men om man inte är överens så ska det noteras.

Hur vill rådet arbeta med boende och myndighetsfrågor?

I rådet vill man arbeta med specifika frågor.

9. Paragraf 52 Kompetensutveckling. Fokus på boenden. Arbetet med kompetensutveckling via nätet.

Lenita Granlund (dir. OMF) berättar att kompetensförsörjningsarbetet är påbörjat. Man vill ha en enhetlig syn på chefsuppdraget så att man jobbar lika kring frågorna. Förvaltningen har också blivit beviljad att utbilda 20 medarbetare till socialpedagoger. Kompetenskartläggningen har gått bra, och man hade en workshop i november där man diskuterade framtida kompetenser. Man ser att äldre ökar på serviceboenden, så mer kompetens där, men även fler insatser inom SoL och LSS. Antalet autismspektrumdiagnoser ökar också, vilket gör det till ett fokusområde. Arbeta pågår även med digital transformation.

Feven Tewolde (OMF) berättar att man utifrån avvikelser märkt att man behöver planera och arbeta mer strukturerat. Tanken är också att omsorgsakademin ska utvecklas, bl. a. i form av e-utbildningar. Det finns en generell typ av utbildning inom landet, vilket gör det lättare att anlita chefer som har samma utbildning.

HSO säger att videoutbildningarna var bra för att de var korta, men påpekar att funktionsnedsättning bara är med en gång.

Lenita Granlund svarar att det bara är ett skal än så länge som måste utredas närmare, men att de gärna tar gärna emot idéer.

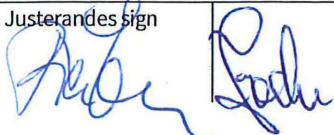
HSO undrar även om det finns samverkan mellan privat och kommunal regi och om den webb utbildning om utåtagerande beteende kommer ta hänsyn till att det är stor skillnad på problem kring demens och autism eller utvecklingsstörning. De undrar också vilka som gör utbildningarna och menar att HSO bör vara med i det arbetet.

Lenita Granlund svarar att hon inte vet, men att hon ska vidarebefordra frågorna.

HSO riktar kritik mot utbildningar inom LSS som hållits på boenden inom egen regi. Lenita Granlund påpekar att kommunal och egen regi är olika saker, men att kommunen alltid följer upp egen regis arbete.

HSO undrar om utbildningar om individens behov i centrum har påbörjats, och Lenita Granlund svarar att arbetet legat på is på grund av ett byte av verksamhetssystem, men att det nu ska påbörjas.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

10. Paragraf 53 Individuppföljningar – vad är på gång efter kommunrevision?

Lena Thalén berättar att man säkerställa myndighetsövningen så att handläggarna jobbar på ett enhetligt sätt, där omorganisationen av OMF och ÄLF är en del av det. Gällande uppföljningarna har det varit utifrån resursbrist, men under det här året har förvaltningen jobbat bättre systematiskt. Ca. 40% av uppföljningarna har blivit genomförda, vilket är fler än tidigare, men man är inte nöjd. Personalomsättningen har stabiliserats, och under året har förvaltningen varit fullbemannad, vilket förbättrat förutsättningarna.

Hon berättar att hon arbetar på avd. för socialpsykiatri där hennes roll är likartad avdelningschefers, men att det är hon som har myndighetsansvaret.

Lenita Granlund (dir. OMF) berättar att man idag har en traditionell förvaltning, vilket är unik lösning som gett sina fördelar, men att man behöver gå tillbaka till att hålla ihop myndigheten. Fyra små myndighetsenheter har blivit en, med en gemensam myndighetschef.

HSO anser att man alltför många gånger fått höra att man från myndighetssidan ska ta tag i saker och undrar samtidigt hur det blir med övriga insatser.

Lena Thalén svarar att man kommer att ta ett tag kring det här med uppföljning och att det gäller samtliga insatser.

HSO berättar att man i en slinga mött biståndshandläggare som varit tillmötesgående och som arbetat med att föra fram gruppens önskemål.

Lena Thalén avslutar med att säga man vill arbeta med delaktighet generellt, men även vara en attraktiv arbetsplats och rättssäker myndighet. Alla perspektiv är viktiga.

11. Paragraf 54 Förslag på mötestider 2020

Rådet beslutar

- **att** anta följande mötestider:

4 mars 14:00 – 17:00

13 maj 14:00 – 17:00

9 september 14:00 – 17:00

11 november 14:00 – 17:00

12. Paragraf 55 Frågor till nästa möte

Inga uppkomna.

Mötet avslutas.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

X Amanda Andersson

Amanda Andersson
sekreterare

X Joakim Strandman

Joakim Strandman
ordförande

X Pia Ek

Pia Ek
justerare

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	--	--------------------